

TUTOROPISKELIJASUUNNITELMA

Tampereen terveydenhuolto- oppilaitoksessa

Sirkka Saarikoski

**Kehittämishanke
Joulukuu 2007**

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**

Tähän koulutusala esim. Ammatillinen opettajakorkeakoulu tai Liiketalous

Tekijä(t) SAARIKOSKI, Sirkka	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 22	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi TUTOROPISKELIJASUUNNITELMA Tampereen terveydenhuolto-oppilaitoksessa		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu, opinto-ohjaajakoulutus 2006-2007		
Työn ohjaaja(t) KERO; Pirjo		
Toimeksiantaja(t)		
Tiivistelmä <p>Kehittämishankkeessa tarkasteltiin tutoroinnin käsitettä ja tutoropiskelijatoiminnan menetelmää apuna opinto-ohjaajan työssä. Tarkoituksena oli tehdä suunnitelma tutoropiskelijatoimintaan Tampereen ammattiopisto/ Tampereen terveydenhuolto-oppilaitoksessa.</p> <p>Hankkeen tietolähteinä olivat tutorointia ja opinto-ohjausta käsittelevä kirjallisuus, Tampereen ammattikorkeakoulun koordinoivan opinto-ohjaajan ja tuutorisihteerin haastattelut sekä kirjoittajan omat kokemukset. Hanke eteni teorian opiskelun ja käytännön kokeilujen kautta. Kirjoittaminen eteni prosessina ja siihen liittyi reflektointi.</p> <p>Kokeilujen ja haastattelujen mukaan tutoropiskelijatoiminta sopii hyvin opinto-ohjaajan työn tueksi. Parhaiten tutoropiskelijasuunnitelma toteutuu, kun opinto-ohjaaja ottaa opiskelijat mukaan toimintaan heti opintojen alussa. Hyvät kokemukset luovat pohjan tutoropiskelijatoiminnan jatkuvuudelle. Tutoropiskelijasuunnitelma arvioidaan vuosittain.</p>		
Avainsanat (asiasanat) tutorointi, opinto-ohjaus, suunnitelma		
Muut tiedot		

Author(s) SAARIKOSKI, Sirkka	Type of Publication Development project report	
	Pages 22	Language Finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title THE TUTOR STUDENT PLAN for Tampere College Institute of Health Care		
Degree Programme The Vocational Teacher Education College, Study counsellor training programme 2006-2007		
Tutor(s) KERO, Pirjo		
Assigned by		
Abstract <p>This development project deals with the concept of tutoring and the function of tutor student as an assistance in the work of counsellor. The meaning was to create the plan for the function of tutor student in Tampere College, Institute of Health Care.</p> <p>The sources of information involved literature on tutoring and counselling, interviews of the coordinating counsellor and the secretary of tutoring in Tampere University of Applied Sciences and the write´ s personal experiences. The project proceeded through theoretical study and experimental application. The writing went with process with the reflection.</p> <p>Through the experiences and interviews the function of tutor student suites very well as an assistance in the counsellor´ s work. The plan for the function of tutor student will be realized when the counsellor will take students to function from the beginning of their studies. The good experiments creates the future in foundation of tutor student. The plan will be evaluated every year.</p>		
Keywords tutoring, counselling, plan		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1. JOHDANTO.....	5
2. TUTORTOIMINTA TAMPEREENAMMATTIOPISTOSSA/TAMPEREEN TERVEYDENHUOLTO-OPPILAITOKSEN AIKUISKOULUTUKSESSA/MAKSULLISESSA PALVELUTOIMINNASSA.....	7
Kehittämishankkeen määrittelyä.....	7
2.2. Tutkimusongelmien määrittelyä.....	8
3. TUTORTOIMINNAN MÄÄRITTELYÄ.....	9
4. TUTORTOIMINNAN TOIMEKSIANTOKUVAUKSET.....	12
5. TUTORTOIMINNAN ARVIOINTIA.....	14
6. TUTOROPISKELIJASUUNNITELMA TAMPEREEN TERVEYDENHUOLTO-OPPILAITOKSESSA.....	16
7. POHDINTA.....	19
8. LÄHTEET.....	22

1. JOHDANTO

Tämän kehittämishankkeen tavoitteena on saada käyntiin tutortoiminta Tampereen ammattiopiston Tampereen terveydenhuolto-oppilaitoksen aikuiskoulutuksessa ja maksullisessa palvelutoiminnassa. Tutortoiminnan puuttuminen on selkeästi havaittavissa oleva vaje aikuiskoulutuksessamme. Olen toiminut nyt kaksi vuotta aikuiskoulutuksemme ja maksullisen palvelutoiminnan opinto-ohjaajana. Olen työssäni havainnut erittäin tärkeäksi päämääräkseni saada toimiva tutoropiskelijatoiminta käytäntöön. Opinto-ohjauksen ohessa tapahtuvan opiskelijatutortoiminnan tavoitteena on osaltaan tukea Tampereen ammattiopiston/Tampereen terveydenhuolto-oppilaitoksen aikuiskoulutuksen ja maksullisen palvelutoiminnan laadukasta ja monipuolista toimintaa ja koulutusta.

Olen toiminut sosiaali- ja terveystieteiden ammattiaineiden opettajana päätoimisesti tammikuusta 1992 alkaen Tampereen terveydenhuolto-oppilaitoksessa. Aikaisemmin toimin ensin Tampereen yliopistollisen sairaalan lasten teho-osaston sairaanhoitajana kaksi vuotta ja sitten erikoistuttuani noin yksitoista vuotta lastenneuvolan terveydenhoitajana.

Erityisesti mennessäni sairaanhoitajana ensimmäiseen työpaikkaani – Tampereen yliopistolliseen sairaalaan – koin erittäin arvokkaana asian, että minua perehdytettiin eli ns. tutoroitin ensimmäiset kaksi viikkoa. Minä toimin työvuoroissa ylimääräisenä ja osaston erikoissairaanhoitaja perehdytti minut työpaikan kaikkiin sairaanhoitajan työvuorojen vaatimiin tehtäviin. Pääsin todella tuossa ajassa kiitettävästi kiinni osaston tavallisimpiin töihin. Minuun voitiin luottaa jo kolmannella viikolla. Siitä lähtien toimin vastuullisena sairaanhoitajana TAYS:n lasten teho-osasto I:n sairaanhoitajana.

Kokemukseni tästä tutoroinnista ovat kannattaneet minua tähän saakka. Muistan nuo kaksi viikkoa vielä täälläkin hetkellä kiitollisuudella. Toimin tuon lastenosaston sairaanhoitajana kaksi vuotta. Koko tämän ajan toimin myös opiskelijoiden vastaavana ohjaavana hoitajana. Lähtiessäni opiskelemaan terveydenhoitajaksi työtoverini lääkäreitä myöten eivät olisi mielellään ”luopuneet” minusta.

Kokemukseni lastenneuvolan terveydenhoitajan äitiyslomansijaiseksi siirtymiseksi eivät sujuneet vastaavalla tavalla, mutta tietyllä tavalla aikaisempi ammattiosaaminen auttoi minua perehtymään uuteen työhöni melkoisen hyvin. Totta kai toivoin, että tässäkin kohtaa minut perehdytetään uuteen työhön odottamallani tavalla. Toimin kyseisessä lastenneuvolassa noin yksitoista vuotta. Myös tässä työssäni otin aina tarvittaessa opiskelijoita ohjattavakseni todella mielelläni.

Valmistuttuani sairaanhoidon opettajaksi sain perehdytystä – tutorointia – vasta puoli vuotta työmääräykseni alkamisesta. Jälkeenpäin ollaan aina viisaampia. Olisin todellakin tarvinnut opastusta heti opettajaurani alusta alkaen. Olenkin pyrkinyt huolehtimaan siitä, että oppilaitokseemme tulevat uudet opettajat saisivat hyvän perehdytyksen.

Kaikki oman työurani alkujen kokemukset tukevat myös aikuiskoulutuksemme ja maksullisen palvelutoiminnan opiskelijoiden ohjauksen ja tutoroinnin tärkeyttä. Opiskelijoidemme turtotoiminnalle on olemassa selkeä tilaus.

2. TUTORTOIMINTA TAMPEREEN AMMATTIOPISTO/TAMPEREEN TERVEYDENHUOLTO-OPPILAITOKSEN AIKUISKOULUTUKSESSA/MAKSULLISESSA PALVELUTOIMINNASSA

Kehittämishankkeen määrittelyä

Kaksi vuotta sitten sain mahdollisuuden aloittaa aikuiskoulutuksemme ja maksullisen palvelu toiminnan opinto-ohjaajana. Oppilaitoksessamme ei ole toimivaa opiskelijatutortoimintaa. Olen näiden kahden vuoden aikana kokenut tutortoiminnan puuttumisen melkoisena vajauksena oppilaitoksemme toiminnan kannalta.

Opinto-ohjaajana tapaan aikuiskoulutuksen ja maksullisen palvelutoiminnan kaikki uudet alkavat ryhmät. Lähihoitaja, näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen aikuisopiskelijat kuuluvat vakinaisen koulutuksen piiriin. Toimin myös heidän opinto-ohjaajanaan sekä ohjaan heidän ensimmäistä käytännön jaksoaan omaishoidon sijaispalvelussa. Maksullisen palvelutoiminnan puolella ohjaukseni piiriin kuuluvat mm. oppisopimusopiskelijat, työvoimapolitiittisen koulutuksen opiskelijat, erikoisammattitutkinnon opiskelijat . Lisäksi olen opinto-ohjaaja vakinaisen nuorisokoulutuksen lähihoitaja, maahanmuuttajaryhmille, joita on tällä hetkellä kaksi. Rajaan kehittämishankkeeni kuitenkin aikuiskoulutukseen ja maksulliseen palvelutoimintaan ns. suomalaisten perusopiskelijaryhmiemme tutortoiminnan aikaansaamiseksi.

Oppilaitoksemme johto on nimittäin päättänyt, ettei oppilaitokseemme jatkossa oteta pelkästään maahanmuuttajaopiskelijaryhmiä, vaan heidät integroidaan suomalaisten opiskelijoiden ryhmiin. Täten koen, etteivät maahanmuuttajaopiskelijamme jää opiskelijatutortoiminnasta paitsioon, kun he ns. sulautuvat suomalaisten opiskelijoiden ryhmiin.

Tutkimusongelmien määrittelyä

Kehittämishankkeeni pääongelma on saattaa opiskelijatutortoiminta käytäntöön oppilaitoksemme aikuiskoulutuksessa ja maksullisessa palvelutoiminnassa. Oppilaitoksemme toiminnassa on selkeä puute opiskelijatutoreista. Joskus vuosia sitten on opiskelijatutoreita ollut, mutta jotenkin toiminta hiipui pois kokonaan. Minä pyrin samaan aikaan toimivan opiskelijatutortoiminnan tekemällä selkeän ohjeistuksen ja tutor-toiminnan suunnitelman.

Opinto-ohjaajana toimiessani olen havainnut saman asian. Eli oppilaitoksestamme puuttuu tutoropiskelijat. Olen kaivannut heitä esimerkiksi uusien opiskelijoiden tapaamistilaisuuksissa ja erilaisissa markkinointitapahtumissa. Tiedän, että tulevia opiskelijatutoreita voin opinto-ohjaajana hyödyntää monenlaisissa tilanteissa. Suurena ongelmana koen heidän saamisensa sitoutuneeksi toimintaan. Aikuiskoulutuksessa ei ole esimerkiksi vapaavalintaisia opintoja, joiden piiriin opiskelijatutortoiminta voitaisiin lukea hyväksi opintoihin. Siispä tulevat opiskelijatutorit tulee valita niin, että he sitoutuvat toimintaan. Heidän pitää siis ikään kuin saada kutsumus.

Kolmantena ongelmana on saada kaikki opettajat sitoutumaan myös tähän opiskelijatutortoimintaan. Opinto-ohjaajana tarvitsen näitä tulevia opiskelijatutoreita ohjaukseni tueksi eri aikoina - siis niin päivisin kuin mahdollisesti iltaisinkin. Jotenkin aikuisopiskelijoillekin on saatava korvaus tästä toiminnasta. Heidän täytyy saada olla pois muutamilta oppitunneilta ja iltatoimintaan, markkinointiin osallistumisestakin pitäisi saada joku korvaus. Tähän asiaan tarvitsen opettajakollegoideni suostumuksen ja hyväksynnän.

3. TUTORTOIMINNAN MÄÄRITTELYÄ

Oppilaitoksessamme eri ryhmissä opiskelevat aikuiset ovat yleensä hyvin heterogeenisiä suhteessa ikään, koulutustasoon, työkokemuksiin, elämän kokemuksiin ja mahdollisiin ongelmiinsa. Aikuisten opettamisen ja oppimisen ohjauksen luonne ja menetelmät perustuvat siihen, mitä tiedämme aikuisista oppijoina. Andragogiikka on tietyllä tavalla pedagoginen jatkumo lasten ja nuorten opettamiselle. Aikuisten mielekästä oppimista on suunniteltava ja tuettava kuitenkin niin, että peruslähtökohtana on luottamus itsenäiseen, itseohjautuvaan oppijaan. Aikuinen oppijana haluaa toteuttaa itseään. Hän on kokonaisuutena toimiva ihminen. (Lehtinen & Jokinen 1996, 12-13.)

Aikuisopiskelijoilla on paljon erilaista tietoa ja taitoa sekä elämän- ja työkokemusta. Aikuiset kantavat yleensä vastuunsa elämänsä eri rooleissa. Aikuinen, joka hakeutuu omaehtoiseen koulutukseen, on hyvin motivoitunut oppimaan uutta. Hänen oppimisvalmiutensa suuntautuu yhä enemmän hänen sosiaalisten rooliensa kehittämiseen. Tämän hetken yhteiskunnallinen tilanneasettaa aikuisille uusia vaateita. He opiskelevat selviytyäkseen muuttuneessa työ- tai elämäntilanteessa. Yhä useammalle aikuisopiskelijalle koulutus on vaihtoehto työttömänä ololle. Oppilaitoksemme maksullinen palvelutoiminta kouluttaa mm. työvoimapolitiittisena koulutuksena toteutettavia lähihoitajakoulutuksia. (Lehtinen ym. 1996, 13-14.)

Aikuisopiskelija tarvitsee ohjausta erityisesti opintojen alkuvaiheessa. Hänen edellinen koulu/opiskelukokemuksensa voi olla kymmenien vuosien takaa. Omaehtoiseen opiskeluun hakeutunut aikuinen päättää aloittaessaan uuden koulutuksen olla järjestelmällinen, toimelias ja tuloksellinen. Hänenkin opintojensa alkuunpääsy saattaa olla vaikeaa. Hän tarvitsee tutorointia, opintojen ohjausta. Kaikki aikuisopiskelijan ominaisuudet, rajoitukset, valmiudet ja taidot määrittävät hänen oppimistapahtumaansa. On tärkeätä, että aikuisopiskelijalla on myönteinen käsitys itsestään oppijana. Näin hän pystyy jäsentämään ja hallitsemaan omaa elämäntilannettaan aloittaessaan opiskelun. Aikuisopiskelijan lähtötaso määrittelee, miten oppimisprosessi ja sen laadukas ohjaaminen tulee käynnistää. (Lehtinen ym. 1996, 14-15.)

Opiskelijatutorointi voi omalta osaltaan auttaa aikuisopiskelijaa. Tutor-toiminta voi olla voimavaraa tuova vaihtoehtoinen toimintamalli aikuisopiskelijan ohjaamisessa. Oppimisvastuu on oppijoilla. Aikuisopiskelijan on hyvä määritellä opintojensa alussa omat kehittämisen ja kehittymistarpeensa. Ohjauksellinen elementti kulkee opettamisen sisällä. Aikuisopiskelijan opintojen etenemistä ja loppuun saattamista tutor-toiminta ja opintojen ohjaus auttaa ratkaisevalla tavalla. Jokainen aikuisopiskelijan saama/haluama ohjaustilanne on ainutlaatuinen. Aikuisen ohjaaminen vaatii opettajalta ja opinto-ohjaajalta luovia, yksilöllisiä ratkaisuja. Opiskelijatutor toiminnallaan auttaa aikuisopiskelijan opintojen ohjauksessa ryhmänohjaajaa ja erityisesti opinto-ohjaajaa. (Lehtinen ym. 1996, 21-23.)

Tutor ja tutorointi ovat käsitteinä yleistyneet viimeisen kymmenen vuoden aikana oppimisen ohjaamisessa, mutta oppimisen ohjaajana toimivat varsinaisesti opettaja ja opinto-ohjaaja. Oppimisen ohjaaminen, opintojen ohjaaminen on ohjaajan ja opiskelijan yhteistyösuhde. Tässä suhteessa ainakin opinto-ohjaaja pyrkii edistämään opiskelijan kasvua, kehitystä, kypsymistä, parantamaan hänen oppimistoimintojaan ja elämänhallintaansa. Opintojen ohjaaminen ja tutorointi ovat oppija- ja ongelmakeskeistä yhteistyötä, jossa auttajan, tutorin ja opinto-ohjaajan tehtävänä on pyrkiä saamaan aikaan hyvä oppimisilmapiiri. Tämä tuo mukanaan myös oppimisresursseja. Erityisesti tutor-opiskelija auttaa aikuisopiskelijaa muuttamaan tietoja toiminnaksi. Hänellä on kertynyt jo aikuisopiskelustaan monenlaisia kokemuksia ja tietoa. (Lehtinen ym. 1996, 26-29.)

Aikuisopiskelijat, jotka saavat tutor-opiskelijan ohjausta, voivat epämuodollisessa ilmapiirissä testata omia ajatuksiaan, käsitellä opiskeluun liittyviä askarruttavia kysymyksiä, reagoida oppimateriaaliin ja kuulla, miten tutor-opiskelija/t ajattelee/ajattelevat opinnoista ja miten hän/he on/ovat edistynyt/edistyneet opinnoissa. Opiskelijatutoreiden toimintaa on suunniteltava. Sen tulee olla määrätietoista ja joustavaa toimintaa. Opiskelijatutorit ja opinto-ohjaaja tukevat aikuisopiskelijaa saavuttamaan oppimistavoitteensa entistä itsenäisemmin. (Lehtinen ym. 1996, 30-33.)

Onko hyvästä opiskelijatutorista tietynlaista muotokuvaa? Minä en usko, että on täydellistä kuvaa. Jokainen tutoropiskelija on ns. oman näköisensä. Ja tämä merkitsee hänen tutoroimilleen opiskelijoille paljon. Tämä on merkityksellistä erityisesti seuraavien tulevien tutoropiskelijoiden rekrytoinnin kannalta. Tutorointi on tietyllä tavalla myös johtamista. Tutoropiskeli

ja omalla toiminnallaan johtaa uudet opiskelijat jollekin opiskelupolulle, saa tai ei saa heidät motivoitumaan opiskeluun. Alkuvaiheen aikuisopiskelija on hiukan eksyksissä siitä, miten hänen opintonsa lähtevät käyntiin, miten ne jatkossa edistyvät, mitä kaikkea aikuisopiskelu häneltä vaatii. Hänelle on opiskelijatutoroinnista paljon hyötyä. Itseohjautuvat opiskelijat tarvitsevat vähemmän tutoropiskelijan ohjausta kuin vähemmän itseohjautuvat opiskelijat. Näitä vähemmän itseohjautuvia opiskelijoita on myös aikuisopiskelijoiden keskuudessa. Tutoropiskelijan ohjaustyö on myös merkitsevä. (Lehtinen ym. 1996, 34-38.)

Tutoropiskelijan tehtävänä on mm. kertoa, mitä aikuisen lähihoitajan opintoihin kuuluu, mitä ne mahdollisesti vaativat häneltä, auttaa opinto-ohjaajaa ja ryhmäohjaajaa ohjaamaan uusia opiskelijoita itseohjautuvuuteen. Itseohjautunut opiskelu vaatii aikuisopiskelijalta paljon. Hänen itseohjautuvuutensa riippuu monista tekijöistä. Aikuisopiskelijan itseohjautuvuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat hänen persoonallisuutensa, perusasennoituminen opintoihin ja oppimiseen, opiskelutaitojen oppimiseen ja päivittämiseen. Nämä samat tekijät ovat vaikuttaneet jo tähän tutoropiskelijaan, sillä hän on aloittanut opintonsa jo ainakin puoli vuotta uutta aikuisryhmää aikaisemmin. Tällaiset itseohjautuvuustaidot eivät aikuisopiskelijalla ole välttämättä kehittyneet spontaanisti aiemmissä oppimistilanteissa vaan usein päinvastoin. Täten tutoropiskelija on avainasemassa auttamassa aikuisopiskelijaa saamaan opintonsa hyvään alkuun. (Lehtinen ym. 1996, 39.)

Aikuisopiskelijan tiedon luomiseen kuuluu itseohjautuvuus. Aikuisopiskelijan itseohjautuvuudelta edellytetään monenlaisia taitoja, jotta uudistuva oppiminen käynnistyy. Tutoropiskelijan, opinto-ohjaajan ja ryhmäohjaajan (totta kai kaikkien opettajien) tehtävänä on saada aikuisopiskelijalle uskomus, että hänellä on oikeus ohjata omaa oppimistaan. Tutoropiskelijan ohjauksessa olevat aikuisopiskelijat pyritään saamaan ymmärtämään käyttäytymistään ohjaavat arvot kohti itseohjautuvampaa oppijaa. (Ruohotie 1998, 27.)

Tutoropiskelijalta vaaditaan myös temperamenttiin liittyviä luonteenpiirteitä. Temperamentti ja opiskelijan erilaiset ominaisuudet liitetään biologisiin luonteenpiirteisiin. Tämä kuuluu affektiiviseen alueeseen. Affektiiviseen alueeseen kuuluvat siis temperamenttiin ja tunteeseen liittyvät asiat. Tutoropiskelija temperamentti liittyy biologiaan, kun taas tunnetila tällä opiskelijalla on sidoksissa kulloisiinkin tilanteisiin. Sama koskee tutoroitavaa aikuisopiskelijaa. (Ruohotie 1998, 34.)

Ryhmänohjaajan, opinto-ohjaajan ja tutoropiskelijan odotetaan edesauttavan aikuisopiskelijan motivaatioprosessia. Erityisesti tutoropiskelija voi vaikuttaa aikuisopiskelijan itseluottamukseen, uskoon omiin kykyihin, opiskelijan omiin itsesäätelymahdollisuuksiin, uskoon opiskelijan omiin menestymisen mahdollisuuksiin sekä aikuisopiskelijan kehittyvään kykyyn ottaa vastaan ja antaa itse arviointia ja palautetta (Ruohotie 1998, 70).

4. TUTORTOIMINNAN TOIMEKSIANTOKUVAUKSET

Tampereen terveydenhuolto-oppilaitoksen aikuiskoulutuksen ja maksullisen palvelutoiminnan opinto-ohjaajana minulle on annettu tehtäväksi saada oppilaitokseemme aikaan tutor-toiminta, joka tulevaisuudessa toimisi kaikilla aikuisryhmillä. Oppilaitoksemme aikuisopiskelijoiden oppimisen kannalta keskeisiä asioita ovat oppimista edistävät tekijät. Oppimista-
pahtumaan vaikuttavat oppilaitoksen rakenteet ja prosessit. Oppimista edistävät tekijät ovat luonteeltaan formatiivisia eli organisaation toimintaa muokkaavia. Ne perustuvat parhaisiin käytänteisiin. Tutor-toiminta on yksi tällainen tekijä. Oppimisorientaatiot ovat deskriptiivisiä eli ne kuvaavat aikuisopiskelijan suhtautumista tietoon ja osaamisensa kehittämiseen. Tutor-toiminnalla pyritään auttamaan aikuisopiskelijaa oman osaamisensa ja oppimisensa kehittämiseen (Ruohotie 1998, 131).

Opiskelun alkuvaiheessa ohjaussuhteessa opinto-ohjaajan ja ryhmänohjaajan voi olla vaikeaa ymmärtää kokonaisuudessaan opiskelijan situaatiota, tilannetta missä hän juuri sillä hetkellä on. Ohjaajalla on mahdollisuus oman esiymmärryksensä kautta samastua opiskelijaan. Ohjaaja on itsekin ollut opiskelija aikoinaan. Tutor- opiskelija ymmärtää varmasti vielä parem-

min vasta opiskelunsa aloittaneen aikuisopiskelijan situaation. (Tarkiainen A, & Vuorinen R, (toim.) 1997, 48-55.)

Tutor- opiskelijalla on ns. hiljaista tietoa, jonka avulla voidaan saada aloittavat aikuisopiskelijat sitoutumaan paremmin opiskeluunsa ja oppimiseensa. Näin saadaan myös tuloksia aikaan. Aikuisryhmiemme opiskelijoiden keski-ikä on lähes neljäkymmentä vuotta. Tutor-opiskelijoilla on jo kokemusta ja osaamista aikuisopiskelijana olosta. Kun saamme oppilaitoksessamme aikaan toimivan tutor- toiminnan, niin voimme hyödyntää tätä aikuisopiskelijoiden omaamaa hiljaista tietoa. (Tasala M, (toim.) 2006, 90-95.)

Oppilaitoksen strateginen ajattelu kohdistuu sen pitkäaikaiseen ja kokonaisvaltaisen linjan luomiseen. Tämä määrittelee oppilaitoksen menosuunnan. Tutor- toiminta on jatkossa oppilaitoksemme strategian osatoiminto. Intuitiota tarvitaan oppilaitoksen strategisessa ajattelussa. Tutortoiminta on yksi osio oppilaitoksemme strategiassa. Aikuisopiskelijoidemme oppimiskokemukset, tulokset, tiedot ja taidot ovat tutor- toiminnan perusta. (Nikkanen P, & Lyytinen H, 1996, 28-29.)

Tehtävänäni aikuiskoulutuksen ja maksullisen palvelutoiminnan opinto-ohjaajana on saada toimiva tutor- opiskelijaverkosto käyntiin. Minun on luotava toimiva käytäntö. Minun on luotava kriteerit, joiden perusteella voidaan valita tulevat tutor- opiskelijat. Minun täytyy pohtia tarkasti, kuka tai ketkä valitsevat nämä opiskelijat.

5. TUTORTOIMINNAN ARVIOINTIA

Tässä kehittämistehtävässäni en voi arvioida Tampereen ammattiopisto/Tampereen terveydenhuolto-oppilaitoksen tutor - toimintaa, koska sitä ei vielä ole olemassa. Olen tehnyt kokeilutoimintaa saadakseni hyvän alun tälle toiminnalle sekä tehdäkseni suunnitelman tutor-toiminnalle.

Olen toiminut opettajana oppilaitoksessamme noin kuusitoista vuotta. Näiden työvuosieni aikana olen aina silloin tällöin koettanut ottaa omista ryhmistäni joitakin opiskelijoita auttamaan minua mm. markkinointitilaisuuksiin. Näissä tilaisuuksissa ovat oppilaitokseemme opiskelijaksi hakevat aikuiset kääntyneet sujuvasti näiden aikuisopiskelijoittemme puoleen kysymyksineen siitä, mitä näyttötutkintoon valmistava lähihoitajan tutkinto pitää sisällään. Oma opiskelijani taas kääntyy puoleeni, mikäli tässä tilanteessa syntyy hänelle vaikeita kysymyksiä.

Nämä markkinointitilaisuudet, joihin aikuisopiskelijani ovat osallistuneet, ovat aina onnistuneet erinomaisesti. He ovat saaneet jo paikanpäällä kiitosta ohjeistaan ja neuvoistaan. Jälkikäteen ovat kiitosta antaneet aikuiskoulutusjohtajamme, paikalla olleet muut ammattiopiston opettajat ja opinto-ohjaajat. Minä olen välittänyt nämä kiitokset heille. Yleensä otan markkinointitilaisuuteen mukaan verenpaine- ja verensokerimittarit, joilla opiskelijani mittaavat asiakkailta ja myös kollegoiltani kyseisiä arvoja sekä antavat asiaan liittyvää neuvontaa.

Aikuiskoulutuksen omaehtoisessa koulutuksessa haku on kaksi kertaa vuodessa. Opinto-ohjaajana pidän siten näiden hakujen alkuviikkoina infotilaisuuden koulumme auditoriossa. Infosta on tiedotus paikallislehdissä. Tähän illalla tapahtuvaan tilaisuuteen osallistuu vaihteleva määrä koulutuksesta kiinnostuneita mahdollisesti tulevia opiskelijoita. Tämän puolen-toista vuoden oman opinto-ohjaaja- opintojeni ajan olen ottanut näihin tilaisuuksiin mukaan aikuisryhmässä edellisen hakuvaiheen jälkeen aloittaneen opiskelijan. Yleensä otan vain yhden vapaaehtoisesti mukaani haluavan opiskelijan.

Infotilaisuudet, joihin nyt kolmesti olen saanut mukaani aikuisopiskelijan, ovat olleet onnistuneita. Kun olen ollut opinto-ohjaajana yksin näissä tilaisuuksissa, meille hakevat opiskelijat

ovat olleet ujoja, vähän kysymyksiä eittäviä aikuisia. Näissä tilaisuuksissa, joihin opiskelijat ovat osallistuneet, on syntynyt aivan erilailla keskustelua meille opiskelijoiksi haluavien aikuisten kanssa. Nämä vapaaehtoiset opiskelijani ovat osanneet lievittää opiskelijoiksi haaveiden jännitystä.

Opiskelijani osaavat jo konkreettisesti selvittää, mitä on olla aikuisopiskelijana lähihoitajaopinnoissa. Heillä on onnistumisen kokemuksia ja osaksi myös epäonnistumisia. He oppineet omaa oppimistekniikkaansa. Heille on muodostunut opiskelurytmi. He tietävät, mitä opiskelu heiltä ja heidän läheisiltään, perheeltä vaatii.

Opinto-ohjaajan työni lisäksi opetan ja ohjaan omaehtoisen aikuiskoulutuksen näyttötutkintoon johtavan lähihoitajakoulutuksen opiskelijoita omaishoidon sijaispalvelutoiminnassa, mikä on näiden opiskelijoiden ensimmäinen työssäoppimisjakso. Tässä toiminnassa olen huomannut, että ottaessani ensimmäiseen infotilaisuuteen mukaan edellisen ryhmän opiskelijan, kiinnostus ja sitoutuminen ovat uusilla opiskelijoilla selkeästi paremmat kuin ilman tätä toimintaa.

Arviointi jatkuu kaiken aikaa. Tulen kyselemään arviointia tutor- opiskelijoilta, tutoroinnin kohteena olleilta opiskelijoilta ja ryhmänohjaajilta sekä eri aikuisryhmiä opettaneilta opettajilta. Tämä työ vaatii jatkuvaa arviointia. Pyrin jatkossa ottamaan tätä arviointia kirjallisesti. Tähän saakka olen ottanut arviointia vastaan suullisesti. Oppilaitoksessamme on ollut jo vuosia INKA – palautejärjestelmä yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa, jonka avulla olemme saaneet arvokasta opiskelijapalautetta toimintamme kehittämiseen.

6. TUTOROPISKELIJASUUNNITELMA TAMPEREEN TERVEYDENHUOLTO-OPPILAITOKSESSA

Seuraavassa esitän ehdotukseni tutor- toiminnan suunnitelmaksi Tampereen terveydenhuolto-oppilaitoksen aikuiskoulutuksessa. Tätä suunnitelmaa voi tutortoiminnan tueksi käyttää opinto-ohjaaja ja ryhmänohjaajat. Näihin alla oleviin kohtiin voi merkitä tarvittavia lisämerkintöjä.

1.

Aikuiskoulutuksen opinto-ohjaajan tulee tietää kaikkien aikuiskoulutuksen ja maksullisen palvelutoiminnan ryhmien alkamisajankohdat, jotta hän pystyy suunnittelemaan ja toteuttamaan eri ryhmien tutor- opiskelijoiden koulutuksen ja ohjauksen. Vastuu ilmoittamisesta koulutuspäälliköllä ja toimistosihteerillä.

2.

Opinto-ohjaaja tiedottaa tutor-toiminnasta kaikille aikuiskoulutuksen ryhmien ryhmänohjaajille (mm. aikuisten vakinainen koulutus, lähihoitajan näyttötutkintoon valmistava koulutus, oppisopimuskoulutusryhmät, työvoimapolitiittiset ryhmät). Tähän pitää kehittää myös kysely, kuka opiskelijoista haluaisi tutor-opiskelijaksi.

3.

Opinto-ohjaaja suunnittelee yhdessä aikuiskoulutuksen opettajien kanssa kriteerit, joiden perusteella valitaan kustakin ryhmästä yksi tai useampia tutor-opiskelijoita. Kriteerit kirjataan.

4.

Opinto-ohjaaja tapaa jokaisen uuden ryhmän opiskelijat opiskelun alussa ja kertoo tutor- toiminnasta. Tätä ennen ryhmänohjaaja on kertonut asiasta.

5.

Opinto-ohjaaja valitsee tutor-opiskelijat yhdessä ryhmänohjaajan kanssa. Tarvittaessa on suoritettava arvonta.

6.

Opinto-ohjaaja järjestää eri ryhmien tutor- opiskelijoiden koulutuksen ja ohjauksen. Opinto-ohjaaja laatii jokaista ryhmää, erilaisia aikuiskoulutusryhmiä, koskevan opetussuunnitelman, jotta tutor-opiskelijat osaavat kertoa yhtenevästi koulutuksestaan eri tilaisuuksissa.

7.

Tutor- koulutus järjestetään jokaisen ryhmän ohjelmaan ja lukujärjestykseen sopivaksi. Tutor- koulutus ja – ohjaus järjestetään joustavasti ryhmän ohjelmaan sopivaksi.

8.

Koulutustilaisuuksiin on ensiarvoisen tärkeitä saada aina mukaan edellisten ryhmien tutor-opiskelijat. Tutor-opiskelijat sitoutuvat tähänkin tehtävään.

9.

Opinto-ohjaaja järjestää uusille ja vanhoille tutor-opiskelijoille myös itseohjautuvia tapaamisia ja oppimiskokemusten vaihtoon liittyviä tilaisuuksia tarvittaessa.

10.

Tutor-toiminnasta tehdään oma jatkuva arviointijärjestelmä. Kaikilta tutor-opiskelijoilta pyydetään kirjallinen palaute, jonka perusteella pyritään kehittämään tutor-toimintaa. Opinto-ohjaaja suunnittelee kyselykaavakkeen tai muun palautejärjestelmän. Tämä toteutetaan sekä kirjallisesti että sähköpostitse.

11.

Opinto-ohjaaja pyytää myös kaikilta ryhmänohjaajilta jatkuvaa palautetta tutor-opiskelijatoiminnasta suullisesti, kirjallisesti ja sähköpostitse. Osastokokouksissa käydään tarvittavin välein arviointia ja kehittämiskeskustelua aiheesta. Tämä tehdään vähintään vuosittain ja mahdollisesti myös ryhmäkohtaisesti ja aina tarvittaessa. Tähän kehitellään oma arviointisuunnitelmansa ja –kaavakkeensa.

12.

Tutor-toiminta vaatii jatkuvaa arviointia ja toiminnan kehittelyä. Ammattiopiston on koulutettava ja kehitettävä jatkuvasti opinto-ohjaajiaan tutor-toimintaan ja sen kehittämiseen.

7. POHDINTA

Opinto-ohjaajana olen tämän kahden vuoden ajan toivonut, että oppilaitoksessamme olisi ollut toimiva tutor-opiskelijajärjestelmä. Tiedän, että oppilaitoksessamme erityisesti nuorisopuolella on tätä toimintaa kokeiltu, mutta huonoin tuloksin. Minä uutena aikuiskoulutuksen opinto-ohjaajana toivon saavani käytäntöön uuden ja toimivan tutor-opiskelijatoiminnan.

Aikuiskoulutuksen opinto-ohjaajana tarvitsen todellakin etukäteistietoa siitä, mitä kaikkia kursseja ja opintoja oppilaitoksessamme aiotaan toteuttaa ja milloin. Tietotulva on tänä päivänä runsasta, mutta kohtaako se aina asianomaiset tahot, siinä meillä on kehitettävää. Minun opinto-ohjaajana on tietenkin omalta osaltani kehitettäväni herkkyyttäni tiedon keräämiseen ja sen toimittamiseen eteenpäin. Samaten kaikkien opettajakollegoitteni on arvioitava omaa tiedottamistaan erityisesti opinto-ohjaajalle, joka lopulta suunnittelee erilaisten opiskelijoiden henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat.

Opinto-ohjaajana minun täytyy luoda toimivat suhteet kaikkiin aikuiskoulutuksen ja maksullisen palvelutoiminnan ryhmäohjaajiin, opettajiin ja toimijoihin. Toimistohenkilökunnalla on todella tärkeä merkitys kaiken aikuiskoulutuksen toiminnan kannalta. Tähän olen pyrkinyt koko tämän runsaan kahden vuoden opinto-ohjaajaurani ajan. Tiedän, että ajanhallinta ja työn kiireisyys on nykyään suurin este tiedon kululle. Tämän ongelman parantamiseen tarvitaan meitä kaikkia.

Toivon saavani työnantajalta tarpeeksi resurssia kehittääkseni erilaisia kyselylomakkeita koskien tutor-opiskelijoiden kriteerien muodostamista, alkuhaastatteluiden muodostamista, tutor-toiminnan arviointia. Kaikki tämä toiminta vaatii jatkuvaa arviointia. Opinto-ohjaaja, ryhmäohjaajat ja tutoropiskelijat arvioivat toimintaa vähintään vuosittain.

Kaiken kaikkeaan tutor-toimintakokeiluuni viitaten tunnen, että paljon riippuu opinto-ohjaajan persoonallisuudesta, miten tämä toiminta tulee onnistumaan. Toinen realiteetti on työnantajan antama resurssi. Minulla itselläni on into laittaa tämä tutor- toiminta todella käytäntöön Tampereen ammattiopisto/Tampereen terveydenhuolto-oppilaitoksen jokapäiväiseen toimintaan.

Marraskuussa 2006 osallistuin Tampereen ammattikorkeakoulun TAMK:n järjestämään LAM-seminaariin (LAM = lukio – ammattioppilaitos – amk – yhteistyö). Siellä osallistuin opo-työpaajaan ja verkostoiduin TAMK:n koordinoivan opinto-ohjaajan kanssa. Olemme viestitelleet sähköisesti toisillemme, vaikka pääsääntöisesti meiltä eivät opiskelijat hae jatko-opintopaikkaa TAMK:uun. LAM – seminaarissa sain tietää, että heillä on erittäin toimiva tutoropiskelijajärjestelmä. Tästä toiminnasta halusin tietää enemmän. Koordinoivalta opinto-ohjaajalta sain TAMKO:n eli Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan tuutorisihteerin yhteystiedot. (Muston, Anne & Vesa, Satu 2007)

Yrittäjäyys on TAMK:n arkea, siksi myös heidän opiskelijakunnallaan on varaa palkata tuutorisihteerit! Kuulin viime syksyn seminaarissa, että opiskelijakunnalla on monenlaista toimintaa, josta he saavat rahaa. Siksi he voivat ostaa erilaisia palveluita. Tällainen ei todellakaan ole omassa oppilaitoksessamme mahdollista. Me painimme arjessa resurssipulan kanssa. Opetuksen ja ohjauksen puolella säästetään vähentämällä lähiopetustunteja ja toisaalta opettajien ja opinto-ohjaajientyömäärää vain lisätään. Oman oppilaitoksemme nykyinen oppilaskunta on melko nuori, sillä edellinen meni konkurssiin muutama vuosi sitten! Jo varojen suhteen TAMK:n ja meidän oppilaskunnat ovat eri lähtökohdissa esimerkiksi rahoittamaan ja toteuttamaan omaa tutortoimintaa. Kuitenkin tutustuin innolla ja ihailua tuntien TAMKO:n opiskelijatuutorointiin. Heillä puhutaan tuutorista – minä olen taas sisäistänyt tutor-sanan ja käsitteen. (Vesa 2007)

Tuutorisihteerit kertoivat, että heillä on monta lajia tutorointia, joista tärkein on vertaistutorointi. Se koostuu : kevään koulutuksista, syksyn orientoivista, lukuvuoden ryhmätapaamisista ja oppimispäiväkirjan kirjoittamisesta. Vertaistutorit pyritään sitouttamaan koko lukuvuodeksi. Lokakuussa alkaa haku tutoriksi. Haku tapahtuu netissä ja hakijat haastatellaan pareittain. He joutuvat karsimaan hakijoita suuren suosion takia. Ja meillä opinto-ohjaaja hakemalla hakee mahdollisia tuutoreita! Minä opinto-ohjaajana toivoisin saavani omat tulevat opiskelijatutorimme sitoutumaan koko kaksi ja puolivuotisen opiskelunsa ajaksi. Myös haku opiskelijatutoriksi tapahtunee meilläkin jatkossa netissä. (Vesa 2007)

TAMK:ssa opiskelijatutoreille järjestetään koulutusta neljästi keväisin noin kuukauden välein. Aiheita ovat : aloituskoulutus, etiikka ja vastuu, hyvinvointi sekä hylppis. Koulutus tapahtuu pääsääntöisesti iltaisin koulun tiloissa. Lisäksi järjestetään muutamia kokoontumisia ennen orientoivien päivien alkua. Tällöin tutorit saavat tarkemmat ohjeet ja materiaalit asioista, jotka pitää kertoa uusille opiskelijoille. Näitten koulutusten ja tapaamisten jälkeen TAMK:n tutoropiskelijat hoitavat ohjaukset ryhmissään kuukausittain ja saavat tarvittaessa apua tuutorisihteeriltä. Tutorointinsa ajan he pitävät oppimispäiväkirjaa. Vertaistutorit saavat 3 opintopistettä tutoroinnistaan. Minulla oppilaitoksemme aikuiskoulutuksen ja maksullisen palvelutoiminnan opinto-ohjaajana on vielä hiomatta tarkempi suunnitelma tutoropiskelijoiden kouluttamiseksi. Saan hyviä ideoita TAMK:n opiskelijatuutoreitten koulutusohjelman otsikoista, vaikka en tunne tarkempia sisältöjä – voivat olla salaisiakin. Meillä on vaikeutena tällä hetkellä löytää kursseja, joista tutoropiskelijat voivat olla poissa, jotta voivat tutoroida uusia opiskelijoita, olla mukana markkinoinnissa ja koulutuksessa tutoreiksi. Meillä on vielä päättämättä saavatko tutoropiskelijat toiminnastaan mitään suorituksia, opintoviikkoja. Nämä asiat eivät ole opinto-ohjaajan päätettävissä. (Vesa 2007)

Vaikka oppilaitoksessemme emme varmaan koskaan saa aikaan TAMK:ssa toimivaa tutortoimintaa, niin tunnen, että saan heidän toiminnastaan monia vinkkejä omaan tutoropiskelijatoimintaan. On hienoa, että joissain oppilaitoksissa on jo pitkään toiminut opiskelijatutortoiminta. Näin on muuallakin kuin TAMK:ssa. Oman oppilaitoksemme opiskelijatutortoiminnan aikaan saamiseksi on hyvä, että olen saanut ajankohtaista tietoa alueellamme olevasta oppilaitoksesta. Vaikka TAMK onkin eri asteen oppilaitos, koen tärkeäksi yhteistyön ja verkostoitumisen heidän opinto-ohjaajiensakanssa nyt ja jatkossakin. (Vesa 2007)

Tämänvuotinen LAM- seminaari TAMK:ssa järjestettiin aikana, jolloin olin itse kiinni muissa töissäni. Toivon jatkossa saavani mahdollisuuden osallistua kaikkiin tuleviin seminaareihin, sillä koen ne monella tapaa työtäni hyödyttäväksi. Onneksi minulla on yhteydet TAMK:n koordinoivaan opinto-ohjaajaan – olimme aikanaan mm. samassa YT- ryhmässä – ja TAMKO:n tuutorisihteerin. Tiedän, että aina tarvittaessa saan heiltä vinkkejä työhöni opiskelijatutortoiminnan kunnolliseen toimintaan saattamiseen aikuiskoulutuksessamme.

8. LÄHTEET

Lehtinen Esko, Jokinen Tuija, 1996, Tutor, itsenäistyvän oppijan ohjaajana, Atena kustannus, WSOY:n graafiset laitoks , Juva

Nikkanen Pentti, Lyytinen Heikki K, 1996, Oppiva koulu ja itsearviointi. Jyväskylän yliopisto, Koulutuksen tutkimuslaitos

Mustonen, Anne 2007. Koordinoiva opinto-ohjaaja Tampereen ammattikorkeakoulu,. Haastattelu 8.2.2007

Ruohotie Pekka, 1998, Motivaatio, tahto ja oppiminen. Oy Edita Ab Helsinki

Tarkiainen A & Vuorinen R (toim.) , 1998, Työyhteisö oppimassa – laadun arviointia projektityöskentelynä. Jyväskylän ammatillinen opettajakorkeakoulu, Jyväskylä

Tasala, Markku, 2006, Ammattikasvatuksen aikakauskirja 1.2006, Ajankohtaisia teemoja ammattikasvatuksesta. Katsauksia.

Vesa, Satu. Tuutorisihteerit Tampereen ammattikorkeakoulu. Haastattelu 12.2.2007